

Totinen kysymys

Riitta Koikkalainen

Paleoantropologi Richard Leakey kävi taannoin puhumassa Suomessa. Hänen yleisölle avoin luentonsa ei sisältänyt mitään uutta eikä yllättävää – jos sellaiseksi ei lasketa luonnontieteilijälle erikoisen selkeää kannanottoa. Leakey näet esitti ainakin yhden puheenvuoron, joka on suoraviivaisen poliittinen ja samalla – harvinaista kyllä – tieteellinen fakta. Hän totesi, että kaikilla tällä hetkellä elävillä ihmisillä, *homo sapiens*-lajin edustajilla, on afrikkalaiset juuret. Niistä kukaan ei pääse eroon, vaikka kuinka toivoisi ja vaikka kuinka sätkisi.

Keväällä 2014 täällä vieraili toinen saman alan suuri nimi, Chris Stringer, Lontoon luonnonhistoriallisen museon johtaja. Myös hän toi esiin saman seikan, ihmislajia yhdistävän itsessään moniaineeksisen geeniperimän. Suomessa asiasta ovat maininneet useampaankin otteeseen esimerkiksi Anto Leikola ja Petteri Portin.

Näiden tieteentekijöiden ja heidän kollegojensa viesti avautuu toivon mukaan myös niille, jotka eivät aina jaksakaan humanististen ja yhteiskuntaa tutkivien tieteentekijöiden edustajien toisinaan äärimmäisen abstraktien käsitevaruuskautta suodattuneita sanailuja. Teema on tärkeä, sillä jälleen näinä aikoina Suomessa pohditaan yhteenkuulumisen rajoja hyvinkin konkreettisesti.

Vierasta on helpompi kohdella kaltoin kuin sellaista, joka tavalla tai toisella lukeutuu joukkoon. Samanlaisesti pakottaminen on väkivaltaa, mutta terroria on myös vieraaksi, toiseksi ja toiseudeksi asettaminen. Käsitteellisesti lie jo havahduttu siihen, että erot ja samuudet elävät rinnan, ruokkivat toisiaan. Mutta miten on, voivatko erot ja samuudet elää muuallakin kuin käsitteellisissä ulottuvuuksissa rauhassa rinnan, ruokkia toisiaan?